

Nasz Dziennik

Dodatek historyczny IPN
10/2011 (53)

Polacy – Niemcy – Żydzi

Ks. abp Bolesław Kominek na audiencji u Ojca Świętego Pawła VI

Dr Piotr Łysakowski (IPN Centrala)

O orędziu biskupów polskich do biskupów niemieckich z 18 listopada 1965 r.

W archiwum Instytutu Pamięci Narodowej znajdują się liczne dokumenty związane z zainicjowanym przez arcybiskupa Bolesława Kominka słynnym listem o potrzebie wzajemnego wybaczenia win wystosowanym w 1965 r. przez Episkopat Polski do Episkopatu Niemiec na zakończenie Soboru Watykańskiego II (m.in. teżki o sygnaturach 1439/64,

0445/12 t. 1/2, 02011/15). Dokumenty te nie zmieniają zasadniczo wiedzy na temat stanu badań dotyczących orędzia i jego znaczenia dla stosunków polsko-niemieckich, mogą jednak wzbogacić naszą wiedzę o funkcjonowaniu i sposobie myślenia władzy w Polsce i roli, jaką w zwalczaniu religii i Kościoła katolickiego odgrywała policja polityczna PRL.

Dziś dwa przyczynki do trudnych dziejów relacji polsko-niemiecko-żydowskich. Omawiamy kontrowersje wokół „Orędzia biskupów polskich do ich niemieckich braci w Chrystusowym urzędzie pasterskim” z 1965 roku, które ustanowiło model przezwycięzania konfliktów między narodami. Drugi temat to historia Józefa Łaski posądzonego niedawno – jak się okazuje, pochoptnie – o wydanie w ręce niemieckie kilkunastu Żydów z podreższowskiej wsi Gniewczyna, którzy zostali rozstrzelani w 1942 roku.